

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. birželio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Apmokestinimas — Direktyva 92/83/EEB — Akcizo mokesčiai — Alus — 4 straipsnis — Mažos nepriklausomos alaus daryklos — Sumažintas akcizo tarifas — Sąlygos — Veiklos pagal licenciją nevykdymas — Gamyba pagal trečiajam asmeniui priklausančią gamybos metodą, kuriuo jis leido naudotis — Leidimas naudoti trečiojo asmens prekių ženklus“

Byloje C-285/14

dėl *Cour de cassation* (Prancūzija) 2014 m. birželio 3 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. birželio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Directeur général des douanes et droits indirects,

Directeur régional des douanes et droits indirects d'Auvergne

prieš

Brasserie Bouquet SA

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Vajda (pranešėjas), teisėjai A. Rosas ir E. Juhász,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Brasserie Bouquet SA*, atstovaujamos advokato F. Molinié,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos J.-S. Pilczer ir D. Colas,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos K. Nasopoulou,
- Europos Komisijos, atstovaujamos F. Dintilhac ir M. Wasmeier,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/83/EEB dėl akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus struktūrų suderinimo (OL L 316, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 9 sk., 1 t., p. 206) 4 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Directeur général des douanes et droits indirects* (Muitinės ir netiesioginių mokesčių generalinis direktorius) ir *Directeur régional des douanes et droits indirects d'Auvergne* (Overnės regiono muitinės ir netiesioginių mokesčių direktorius) ginčą su įmone *Brasserie Bouquet SA* (toliau – *Brasserie Bouquet*) dėl pastarosios gaminamam alui taikyto sumažinto akcizo tarifo 2007–2010 m. laikotarpiu.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 92/83 trečioje, septintoje ir septynioliktoje konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„<...> norint, kad tinkamai veiktų vidaus rinka, yra svarbu nustatyti bendrus visų aptariamųjų produktų sąvokų apibrėžimus;

<...> tais atvejais, kai alus yra gaminamas mažose nepriklausomose alaus daryklose ir etilo alkoholis yra gaminamas mažose degtinės daryklose, reikalingi bendri sprendimai, leidžiantys valstybėms narėms šiems produktams taikyti sumažintus akcizo tarifus;

<...>

<...> tais atvejais, kai valstybėms narėms yra leidžiama taikyti sumažintus tarifus, tie sumažinti tarifai neturėtų iškreipti konkurencijos vidaus rinkoje“.
- 4 Direktyvos 92/83 4 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės gali taikyti sumažintus akcizo tarifus, kuriuos galima diferencijuoti pagal tam tikrų alaus daryklų metinės produkcijos apimtį ir mažų nepriklausomų alaus daryklų pagaminamo alaus kiekį tokiose ribose:

 - sumažinti tarifai netaikomi įmonėms, pagaminančioms daugiau negu 200 000 hl alaus per metus,
 - sumažinti tarifai, kurie gali būti mažesni negu minimalus tarifas, negali būti nustatomi daugiau negu 50 % mažesni už standartinį nacionalinį akcizo tarifą.

2. Kalbant apie sumažintus tarifus, sąvoka „nepriklausoma maža alaus darykla“ reiškia alaus daryklą, kuri yra teisiškai ir ekonomiškai nepriklausoma nuo bet kokios kitos alaus daryklos, kurios gamybinės patalpos yra fiziškai atskirtos nuo bet kokios kitos alaus daryklos patalpų ir kuri nevykdo savo veiklos pagal licenciją. Tačiau tais atvejais, kai dvi ar daugiau mažų alaus daryklų bendradarbiauja ir jų bendra metinės produkcijos apimtį neviršija 200 000 hl, tokios alaus daryklos gali būti laikomos viena nepriklausoma maža alaus darykla.

3. Valstybės narės užtikrina, kad jų nustatyti sumažinti tarifai [būtų] vienodai taikomi alui, atgabenamam į jų teritoriją iš kitose valstybėse narėse įsikūrusių nepriklausomų mažų alaus daryklų. Ypač valstybės narės garantuoja, jog jokiam individualiam pristatymui iš kitų šalių taikomas akcizas nebūtų didesnis už jos tikslų nacionalinį ekvivalentą.“

Prancūzijos teisė

- 5 *Code général des impôts* (Bendrasis mokesčių kodeksas) III priedo 178-0 bis A straipsnis, kuriuo perkeltas Direktyvos 92/83 4 straipsnis, suformuluotas taip:

„Siekiant taikyti specialius sumažintus mokesčių tarifus, nurodytus Bendrojo mokesčių kodekso 520 A straipsnio I dalies a punkto penktoje–aštuntoje pastraipose, sąvoka „nepriklausoma maža alaus darykla“ reiškia Europos Bendrijos valstybėje narėje įsisteigusią alaus daryklą, kuri kumuliatyviai tenkina šiuos kriterijus:

1. ji pagamina mažiau negu 200 000 hl alaus per metus;
2. ji yra teisiškai ir ekonomiškai nepriklausoma nuo jokios kitos alaus daryklos;
3. jos gamybinės patalpos yra fiziškai atskirtos nuo bet kurios kitos alaus daryklos;
4. ji nevykdo savo veiklos pagal licenciją.

Tais atvejais, kai dvi ar daugiau mažų alaus daryklų bendradarbiauja ir jų bendra metinės produkcijos apimtis neviršija 200 000 hl, tokios alaus daryklos gali būti laikomos viena nepriklausoma maža alaus darykla.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 6 *Brasserie Bouquet* valdo restoraną, kuriame ji parduoda savo pačios pagamintą alų.
- 7 Ši veikla atitinka 1998 m. gruodžio 10 d. prisijungimo prie *Trijų alaus darytojų draugijos* sutartį, sudarytą su ICO 3B SARL (toliau – prisijungimo sutartis). Remiantis prisijungimo sutartimi, ICO 3B SARL leido *Brasserie Bouquet* naudoti savo prekių ženklą ir logotipą LES 3 BRASSEURS, įsipareigojo jai atskleisti savo praktinę patirtį ir, be kita ko, tiekti mieles.
- 8 Mainais *Brasserie Bouquet* privalo laikytis pareigų, numatytų „Trijų alaus darytojų biblijoje“, kurioje pateikiama išsami informacija, susijusi būtent su labai mažų alaus daryklų minėta praktine patirtimi ir gamybos metodu. Iš prisijungimo sutarties taip pat matyti, kad *Brasserie Bouquet* turi pirkti tam tikrus produktus vien tik iš ICO 3B SARL ir privalo jai sumokėti stojimo į *Trijų alaus darytojų draugiją* mokestį ir mokėti mėnesinį nario mokestį.
- 9 Manydama, jog ji, kaip maža nepriklausoma alaus darykla, atitinka Bendrojo mokesčių kodekso III priedo 178-0 bis A straipsnyje įtvirtintas sąlygas, *Brasserie Bouquet* deklaravo muitinės administratoriui savo patalpose pagaminto alaus kiekį kaip apmokestinamą sumažintu akcizo tarifu, nurodytu Bendrojo mokesčių kodekso 520 A straipsnio I dalies a punkte.
- 10 Minėta muitinė pateikė pranešimą apie *Brasserie Bouquet* mokėtinų mokesčių perskaičiavimą, kuriame nepritarė šio sumažinto tarifo taikymui 2007 m. gruodžio mėn.–2010 m. lapkričio mėn. laikotarpiu, ir vėliau jai išsiuntė pranešimą dėl skolos muitinei išieškojimo.

- 11 Kadangi jos administracinį skundą ir vėliau ieškinį atmetė *Tribunal de grande instance de Clermont-Ferrand* (Klermono-Ferano apygardos teismas), *Brasserie Bouquet* pateikė apeliacinį skundą *Cour d'appel de Riom* (Rjomo apeliacinis teismas), šis patenkino jos apeliacinį skundą. Dėl šio sprendimo muitinė pateikė kasacinį skundą *Cour de cassation*.
- 12 Pastarasis teismas pažymi, kad, atsižvelgiant į Direktyvos 92/83 4 straipsnio sąlygas, tam, kad alaus darykla galėtų būti laikoma maža nepriklausoma alaus darykla ir dėl to jai būtų taikomas sumažintas akcizo tarifas, šioje byloje svarbu išaiškinti, ką reiškia veiklos nevykdymo „pagal licenciją“ sąlyga, kaip numatyta šio 4 straipsnio 2 dalyje.
- 13 Tokiomis aplinkybėmis *Cour de cassation* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 92/83 dėl akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus struktūrų suderinimo 4 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad veiklos vykdymas pagal licenciją apima išimtinai veiklą pagal patento arba prekės ženklo naudojimo licenciją, ar ji gali būti aiškinama taip, kad veikla pagal licenciją apima veiklą pagal trečiajam asmeniui priklausančią gamybos metodą, kurį jis leido naudoti?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 14 Kaip pažymėjo Prancūzijos vyriausybė ir Europos Komisija savo rašytinėse pastabose, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo suformuluotas prejudicinis klausimas pateikia du galimus sąvokos „pagal licenciją“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalį, aiškinimus, nors prisijungimo sutartyje randama šių abiejų aiškinimų elementų. Iš tikrųjų, pagal šią sutartį *Brasserie Bouquet* leidžiama naudoti ICO 3B SARL prekių ženklus, taip pat gaminti alų pagal pastarajai priklausančią gamybos metodą.
- 15 Reikėtų priminti, kad pagal nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, šis teismas nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris jam leistų išspręsti jo nagrinėjamą bylą. Atsižvelgiant į tai, Teisingumo Teismui prireikus reikia performuluoti gautus klausimus (žr., be kita ko, Sprendimo *Le Rayon d'Or*, C-151/13, EU:C:2014:185, 25 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 16 Šiuo klausimu iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų matyti, jog tam, kad galėtų priimti sprendimą dėl kasacinio skundo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi žinoti, ar alaus gamyba tokiomis sąlygomis, kokios nurodytos prisijungimo sutartyje, yra veikla „pagal licenciją“, kaip suprantama pagal Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalį.
- 17 Todėl klausimą reikia suprasti taip, kad iš esmės juo siekiama sužinoti, ar tam, kad būtų taikomas sumažintas tarifas alui, Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta sąlyga, pagal kurią alaus darykla neturi vykdyti veiklos pagal licenciją, nėra tenkinama, jei atitinkama alaus darykla alų gamina laikydamasi sutarties, pagal kurią jai leidžiama naudoti trečiojo asmens prekių ženklus ir gamybos procesą.
- 18 Kalbant apie Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalyje pateiktą veiklos „pagal licenciją“ sąvoką, iš šios direktyvos trečios konstatuojamosios dalies ir pavadinimo matyti, jog norint, kad tinkamai veiktų vidaus rinka, šia direktyva siekiama nustatyti bendrus visų aptariamų produktų sąvokų apibrėžimus ir ji priimta kaip dalis politikos, skirtos akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus struktūroms suderinti. Siekiant užtikrinti šios direktyvos vienodą taikymą, jos sąvokos turi būti aiškinamos savarankiškai, remiantis nagrinėjamų nuostatų formuluotėmis ir šia direktyva siekiamais tikslais (žr. Sprendimo *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 21 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

- 19 Be to, Direktyvos 92/83 4 straipsnyje, kuriame numatoma tam tikromis sąlygomis taikyti sumažintą akcizo tarifą mažų nepriklausomų alaus daryklų pagamintam alui, leidžiama nukrypti nuo alui taikomo standartinio akcizo tarifo. Todėl šio sumažinto akcizo tarifo taikymo sąlygos privalo būti aiškinamos siaurai.
- 20 Kalbant apie šias sąlygas, pažymėtina, kad minėto 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta kiekybinė sąlyga, susijusi su maksimalia 200 000 hl metinės alaus produkcijos apimtimi. To paties 4 straipsnio 2 dalis, kurioje numatyta, kad nepriklausoma maža alaus darykla reiškia alaus daryklą, kuri yra teisiškai ir ekonomiškai nepriklausoma nuo jokios kitos alaus daryklos, kurios gamybinės patalpos yra fiziškai atskirtos nuo bet kurios kitos alaus daryklos ir kuri nevykdo savo veiklos pagal licenciją, įtvirtina kokybinę sąlygą, susijusią su šios alaus daryklos nepriklausomybe nuo jokios kitos alaus daryklos (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 22–24 punktus).
- 21 Kalbant apie Direktyvos 92/83 tikslą, susijusį su mažose nepriklausomose alaus daryklose gaminamu alumi, iš šios direktyvos septintos ir septynioliktos konstatuojamųjų dalių matyti, kad šia direktyva siekiama priimti bendrus sprendimus, kurie leistų valstybėms narėms šiems produktams taikyti sumažintus akcizo tarifus, neiškreipiant konkurencijos vidaus rinkoje. Taigi, šia Direktyva 92/83 siekiama, kad sumažinti akcizai nebūtų taikomi alaus darykloms, kurių dydis ir produkcijos apimtis galėtų iškreipti vidaus rinką (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 25 ir 26 punktus).
- 22 Todėl šios Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad mažos alaus daryklos, kurių metinė alaus produkcijos apimtis mažesnė nei 200 000 hl, būtų iš tiesų nepriklausomos nuo jokios kitos alaus daryklos, kiek tai susiję su jų teisine, ekonomine ir gamybos struktūra, nes jų gamybinės patalpos yra fiziškai atskirtos nuo bet kurios kitos alaus daryklos ir jos nevykdo veiklos pagal licenciją (Sprendimo *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 27 punktą).
- 23 Veiklos nevykdymas pagal licenciją taip pat yra viena iš sąlygų, kuria siekiama užtikrinti, kad atitinkama maža alaus darykla būtų iš tiesų nepriklausoma nuo jokios kitos alaus daryklos. Tai leidžia manyti, kad veiklos „pagal licenciją“ sąvoka turi būti aiškinama kaip apimanti alaus gamybą pagal bet kurios formos leidimą, iš kurio matyti, kad minėta maža alaus darykla nėra visiškai nepriklausoma nuo šio leidimą išdavusio trečiojo asmens. Taip yra kalbant apie leidimą naudoti patentą, prekių ženklą arba trečiajam asmeniui priklausančią gamybos metodą.
- 24 Iš viso to matyti, kad tokioje pačioje situacijoje, kaip ir *Brasserie Bouquet*, esanti alaus darykla, kuri savo alų gamina pagal prisijungimo sutartį, neatitinka Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos dėl veiklos nevykdymo pagal licenciją. Iš tikrųjų, pirma, pagal šią sutartį ji turi teisę naudoti kontrahento prekių ženklus. Antra, jai buvo leista gaminti savo alų pagal ICO 3B SARL priklausančią gamybos metodą, nes, kaip numatyta sutartyje, ji naudojasi pastarosios praktine patirtimi, perteikta „Trijų alaus darytojų biblijoje“, kurioje, be kita ko, aprašomi labai mažų alaus daryklų alaus gamybos metodai ir procesas.
- 25 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: tam, kad būtų taikomas sumažintas tarifas alui, Direktyvos 92/83 4 straipsnio 2 dalyje numatyta sąlyga, jog alaus darykla neturi vykdyti savo veiklos pagal licenciją, nėra tenkinama, jei atitinkama alaus darykla alų gamina laikydamasi sutarties, pagal kurią jai leidžiama naudoti trečiojo asmens prekių ženklus ir gamybos metodą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 26 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendžia:

Tam, kad būtų taikomas sumažintas tarifas alui, 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/83/EEB dėl akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus struktūrų suderinimo 4 straipsnio 2 dalyje numatyta sąlyga, jog alaus darykla neturi vykdyti savo veiklos pagal licenciją, nėra tenkinama, jei atitinkama alaus darykla alų gamina laikydamasi sutarties, pagal kurią jai leidžiama naudoti trečiojo asmens prekių ženklus ir gamybos metodą.

Parašai.